
Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 28. avgust 2015

SPLOŠNA MATURA

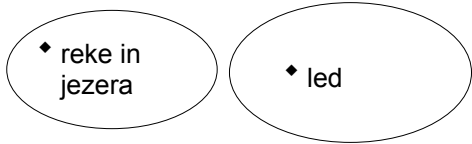
Moderirana različica

Splošna navodila zunanjim ocenjevalcem

1. Zunanji ocenjevalec mora smiselno slediti navodilom za ocenjevanje, v katerih so zapisane moderirane rešitve za posamezen izpitni komplet.
2. Če kandidat poleg pravilne ugotovitve napiše še izključujočo, nepravilno trditev, se rešitev ovrednoti z 0 točkami.
3. Nejasne in nečitljive rešitve ter nejasni kandidatovi popravki se ovrednotijo z 0 točkami.
4. Slovenska zemljepisna imena in geografski pojmi morajo biti v celoti poimenovani pravilno.
5. Pri tujih poimenovanjih naselbinskih in nenaselbinskih zemljepisnih imenih se dopušča zamenjava ali izpustitev ene črke.
6. Pri vprašanjih višje ravni (pojasnite, analizirajte, ovrednotite) so v rešitvah navedeni le elementi. Za pravilni odgovor se upošteva, če kandidat uporabi vsaj en element v smiselni besedni zvezi.

IZPITNA POLA 1**Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ fizična geografija ♦ naravna geografija ♦ obča geografija ♦ splošna geografija 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	Panonska kotlina: ♦ B	
	1	Dinarsko gorstvo: ♦ C	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ arteška voda ♦ ujeta talna voda ♦ ujeta voda 	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ suha / polsuha območja ♦ manjša količina padavin ♦ ujeta med dve neprepustni kamnini ♦ nad njo je neprepustna kamnina ♦ dotok med neprepustne plasti je manjši ♦ ujeta v preteklosti 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ podtalnica ♦ talna voda ♦ prosta talna voda 	
	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ker je voda v sipkih kamninah, se premika počasi. ♦ Gladina podtalnice se je zaradi črpanja in počasnega pritekanja znižala. 	
Skupaj	3		

Svet 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ A	
	1	♦ E	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	2	Florida, dve od: ♦ višje temperature (letne, poletne, zimske) ♦ manjše temperaturne amplitude ♦ večje količine padavin (vse leto) ♦ enakomernejša razporeditev padavin ♦ večja vlažnost ♦ pojav hurikanov ♦ enakomerno sončno sevanje / obsevanje (preko leta) ♦ manj zmrzali ♦ subtropsko vlažno / savansko podnebje (ni kontinentalno vlažno / celinsko vlažno podnebje)	Pravilne so tudi rešitve, ki opisujejo obratne razmere v okolici Velikih jezer.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ C	
	1	ena od: ♦ polarno podnebje ♦ podnebje večnega snega in ledu	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	območje A, ena od: ♦ relief ♦ nadmorska višina	
	1	območje B, ena od: ♦ (hladen) morski tok ♦ Benguelski (morski) tok	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	dve od: ♦ (Zaradi višjih temperatur / nižjega zračnega tlaka nad azijsko celino) monsoni (vlažni vetrovi) iznad morja (Bengalskega zaliva / Indijskega oceana) prinašajo obilne padavine v Bengalsko nižavje / povzročajo višek padavin. ♦ Reke v Bangladešu (in severni Indiji) imajo poleti največji pretok, ker njihova porečja prejemajo veliko količino monsunskih padavin. ♦ V Bengalskem nižavju je sotočje dveh zelo vodnatih rek, ki imata v poletju zaradi monsunov / taljenja snega in ledu najvišji pretok. ♦ Zaradi višjih temperatur se poleti v Himalaji tali led (in sneg) in tako se povečujejo pretoki rek. ♦ Močni vetrovi (cikloni, tajfuni) v Bengalskem zalivu potiskajo morskovo vodo v notranjost kopnega in s tem dvigujejo gladine rek (ki se razlivajo po nižavju) ...	Za dve smiselni vzročno-posledični pojasnitvi 2 točki, za eno pojasnitev ali dva opisa 1 točka.

Svet 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ stari industrijski pas	
	1	♦ Silicijeva dolina	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	2	♦ NE ♦ NE ♦ DA	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	2	dve od: ♦ monostrukturno gospodarstvo / odvisnost od ene rude ♦ krčenje zalog ♦ odtekanje zaslužka v tujino ♦ lastništvo tujcev ♦ nestabilen gospodarski razvoj ♦ prevelik pomen izvoza ♦ bogatenje elit ♦ povečevanje razvojnih / socialnih razlik ♦ dobiček je odvisen od nihanja cen na trgu	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	♦ poindustrijska / postindustrijska / terciarna / storitvena	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.
	1	dve od: ♦ visoka tehnologija ♦ robotizacija proizvodnje ♦ višje / visoko izobražena delovna sila ♦ višje / visoko kvalificirana delovna sila ♦ visoka produktivnost ♦ energetska učinkovitejša ♦ ekološko / okoljsko sprejemljivejša ♦ manj zaposlene delovne sile	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	1	ena od: ♦ storitve ♦ industrija	
	1	ena od: ♦ V Afriki je manj zaposlenih v terciarnem sektorju (storitvah), ker je gospodarstvo manj (slabše) razvito. ♦ V Afriki je manj zaposlenih v industriji, ker je gospodarstvo manj (slabše) razvito. ♦ Zaradi želje po hitrem zaslužku so (tujci) vlagali predvsem v kmetijstvo in rudarstvo. ♦ Ker so tujci manj vlagali v razvoj storitev in industrije, je Afrika manj (slabše) gospodarsko razvita. ♦ V Afriki je prebivalstvo manj izobraženo, zato so storitve (industrija) slabše razvite. ♦ V Afriki je slabša infrastruktura, zato odvrča investitorje / je industrija slabše razvita. ♦ Zaradi kolonialne preteklosti / gospodarske politike je Afrika gospodarsko manj razvita ...	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
Skupaj	2		

Evropa 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	tip obale: ♦ dalmatinski	
	1	gospodarska dejavnost: ♦ pomorski promet	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	gorovje: ♦ Karpati	
	1	orogeneza: ♦ alpidiska	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	rečna dolina, ena od: ♦ ledeniška dolina ♦ fjord ♦ U-dolina ♦ razširitev doline / širša dolina ♦ poglobitev doline / poglobljena dolina	
	1	vrh gore, ena od: ♦ obrušeni vrh / zaobljeni vrh / uravnano površje / nižani vrh ♦ planote / planotasto površje ♦ fjelli	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	1	Vzhodnoevropsko nižavje: ♦ B	
	1	Nemško-Poljsko nižavje, ena od: ♦ C ♦ B	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	ena od: ♦ gorski čok / gruda ♦ tektonski jarek ♦ kotlina ♦ planota / nizka planota	
	1	ena od: ♦ Razvoj industrije se je začel zelo zgodaj zaradi lažje dostopnosti energijskih virov (premoga) in rud (to je povzročilo tektonsko prelamljanje). ♦ Tektonsko delovanje je s prelamljanjem (razlamljanjem) površja odkrilo energijske vire (črni premog / premog / rjavi premog) in rude (železova ruda), kar je bila podlaga za razvoj (težke) industrije. ♦ Prelamljanje površja je odkrilo energijske vire in rude, kar je bilo pomembno za razvoj industrije.	Za popolno, smiselno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
Skupaj	2		

Evropa 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ asimilacija	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	2	ena od: ♦ Zaradi večjega deleža priseljencev z drugih celin (Azije, Afrike) se bo zmanjšal delež krščanskega (katoliškega, protestantskega itd.) prebivalstva. ♦ Zaradi priseljevanja iz Azije in Afrike bo večji delež muslimanov / hindujcev. ♦ Zaradi naraščanja števila priseljencev iz azijskih in afriških držav bo verska sestava pestrejša.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	1	romanska: ♦ Romunija	
	1	slovanska: ♦ Poljska	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	1	♦ DA	
	1	♦ DA	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ nižji naravni prirastek pri Makedoncih ♦ višji naravni prirastek pri Albancih ♦ višja rodnost Albancev (v primerjavi z Makedonci) ♦ naraščanje števila Albancev ♦ priseljevanje Albancev 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
26	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi visoke rodnosti / naravnega prirastka so bile družine zelo velike / je bila velika brezposelnost / agrarna prenaseljenost. ♦ Zaradi visoke rodnosti je prevladoval delež mladega prebivalstva. ♦ Ker je prevladovala predindustrijska / agrarna družba, je primanjkovalo delovnih mest / je bilo veliko brezposelnega / nezaposlenega prebivalstva / agrarna prenaseljenost. ♦ Zaradi tradicionalnega načina življenja je bila visoka rodnost / naravni prirastek / številčne družine. ♦ Večina prebivalcev je živela v revščini zaradi velike brezposelnosti. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Skupno število točk IP 1: 50

IZPITNA POLA 2**Obča geografija – Geografija Slovenije****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	ena od: ♦ deagrarizacija ♦ opuščanje kmetijstva	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ intenzivno	
	1	♦ samooskrbno	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ DA	
	1	♦ NE	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ Pampe	
	1	♦ zmerno topli pas	
	1	ena od: ♦ veliko humusa ♦ debeli horizont A ♦ veliko organskih snovi ♦ odpadlo listje (trava) omogoča nastajanje organskih snovi (humusa)	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	1	proces, ena od: ♦ izpiranje / spiranje ♦ zasoljevanje / zaslanjevanje	
	1	izpiranje, ena od: ♦ Organske (mineralne, hranilne) snovi se izpirajo v spodnje horizonte. ♦ Organske (mineralne, hranilne) snovi se kopičijo v spodnjih horizontih.	
		ALI zasoljevanje / zaslanjevanje, ena od: ♦ Minerali (soli) se izločajo v zgornjih plasteh prsti. ♦ Močno izhlapevanje povzroča izločanje mineralnih snovi (soli) v zgornjih plasteh prsti.	
Skupaj	2		

Slovenija 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ listnati gozd	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ geološka zgradba	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila		
8	3	Oznaka	Bioklimatski višinski pas	Tip naravnega rastlinstva	
		A		♦ gorske trave / travno rastlinstvo / gorska tundra	
		B	♦ subalpski pas		
		C		♦ iglasti gozd / mešani gozd	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ zaselek	
	1	ena od: ♦ ker je pobočje poseljeno ♦ ker je pobočje osončeno ♦ ker so na pobočju obdelovalne površine	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	1	♦ B	Za dve smiselni pojasnitvi 2 točki, za samo eno smiselno pojasnitev ali dva opisa 1 točka.
	1	naravni vzrok, ena od: ♦ Strela lažje zaneti požar zaradi manjše vlažnosti v pokrajini / manjše količine padavin / suše. ♦ Zaradi vetrovnega vremena se požar hitreje širi. ♦ Zaradi za vodo prepustne / apnenčaste podlage je v pokrajini površje bolj suho. ♦ Odmrli in gnili ostanki rastlinstva povzročajo toploto, kar je lahko vzrok za samovžig.	
	1	družbeni vzrok, ena od: ♦ Pri kurjenju v naravi se lahko ogenj prenese na gozdove. ♦ Požar lahko povzročijo iskre, ki prihajajo izpod koles vlakov. ♦ Malomarno odvržena vžigalica / ogorek lahko povzroči požar. ♦ Ljudje lahko požare povzročijo tudi namerno, zaradi koristoljubja / škodoželjnosti.	
Skupaj	3		

Slovenija 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ Portorož / portoroško letališče	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	♦ X. (vseevropski prometni koridor)	
	1	♦ Zidani Most	
	1	♦ Dinarskokraške pokrajine	
Skupaj	3		

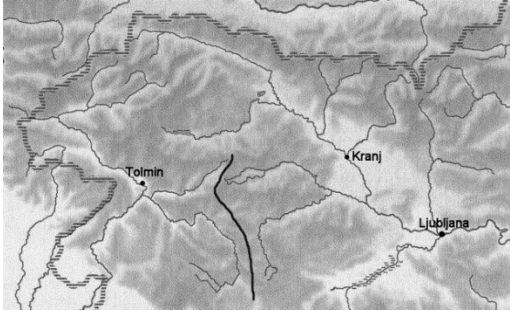
Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	pristanišče Koper: ♦ C	
	1	ljubljsko letališče: ♦ D	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	2	dve od: ♦ povečevanje kupne moči / višji standard ♦ povečevanje mobilnosti / dnevnih migracij ♦ več prevoženih kilometrov / potovanj ♦ boljša infrastruktura / naložbe v cestno infrastrukturo ♦ upad javnega prometa ♦ nekonkurenčnost javnega prometa ♦ suburbanizacija ♦ večje število gospodinjstev ♦ zmanjšanje števila članov v gospodinjstvih	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	ena od: ♦ Vozila povozijo številne živali (divjad, dvoživke, plazilce ipd.), s čimer se zmanjšuje številčnost vrst / biotska raznovrstnost. ♦ Hrup cestnega prometa vznemirja živali (stres, spremembe obnašanja, plašnost) / ogroža zdravje živali (vitalnost, rast). ♦ Uporaba žarometov ponoči povzroča stres pri okoliških živalih. ♦ Zgraditev avtoceste preseka (fragmentira) življenjski prostor živali na manjše dele, ki so ekološko občutljivejši (izpostavljeni zmanjšanju biotske raznovrstnosti) / onemogočajo seljenje živali.	Za smiselno vzročno-posledično pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija – pokrajine 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ DA	
	1	♦ DA	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ 	Pravilna rešitev je tudi čez celotno sliko vrisana razvodnica, ki pa ne sme sekati nobene reke.
	1	levi pritok Soče: ♦ Idrijca	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	2	dve od: ♦ velik strmec ♦ velika vodnatost ♦ velika erozijska moč rek ♦ bližina Jadranskega morja / erozijske baze ♦ velika količina padavin ♦ (proti eroziji) odporne kamnine ♦ prevladuje apnenec / trde karbonatne kamnine	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	1	A, ena od: ♦ termoelektrarna ♦ TE ♦ TE Trbovlje	Imenovanje posameznega kraja ni pravilna rešitev.
	1	B, ena od: ♦ hidroelektrarna ♦ HE ♦ HE Vrhovo	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	2	ena od: ♦ Zaradi reliefne zaprtosti / kotlinske lege se izpusti (industrije, prometa, gospodinjstev) / škodljivi plini zadržujejo v kotlini. ♦ Zaradi zatišne lege / lege v kotlini je pogostejši temperaturni obrat (temperaturna inverzija) / je več megle. ♦ Zaradi pogostejšega temperaturnega obrata / temperaturne inverzije je več smoga. ♦ Zaradi slabe prevetrenosti se v kotlini kopičijo škodljivi plini / prašni delci.	Za smiselno vzročno-posledično pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija – pokrajine 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ Bela krajina	
	1	♦ Suha krajina	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	1	♦ DA	
	1	♦ NE	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	1	♦ kraško polje	
	1	ena od: ♦ travniki ♦ pašniki	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	2	dve od: ♦ opuščanje / propadanje kmetij ♦ staranje (kmečkega) prebivalstva ♦ upadanje števila kmečkega prebivalstva ♦ zaraščanje kmetijskih površin / ozelenjevanje ♦ širjenje gozdov / ogozdovanje ♦ problem nasledstva ♦ pomanjkanje delovne sile ♦ manjši lokalni trg za pridelke	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila	
25	2	Dejavnost	Pogoj za razvoj	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.
		♦ promet	ena od: ♦ prehodnost po podoljih in kraških poljih ♦ primernost reliefa za gradnjo cest in železnice ♦ odprtost pokrajine v več smeri ♦ reliefna odprtost ♦ bližina Postojnskih vrat ♦ ravninski / uravnan relief	
		♦ turizem	ena od: ♦ kraške jame (Postojnska jama) ♦ kraška jezera (Palčje / Palško / Petelinjsko / Petelinje itd.) ♦ reka Pivka ♦ kraške reliefne oblike ♦ zavarovana območja (Natura 2000)	

Skupno število točk IP 2: 50